

koalicije, ako se Slovencem gimnazija v Celji ne dovoli in da bodo znali prav ceniti vrednost prijateljstva z nemško konservativno stranko.

Politični pregled.

Deželni zbori so končali minoli teden svoje zasedanje. Razprave nekaterih so bile precej burne. Slovenci so iz treh deželnih zborov izstopili, v tržaškega pa še prišli niso bili. Pričakovalo se je, da se bodo vsi deželni zbori kaj izrekli, kako naj se izvrši volilna reforma, a v večini deželnih zborov se to vprašanje niti sprožilo ni, v drugih je ostalo samo pri predlogih. Kranjski deželni zbor se je izrekel za neki predlog, za katerega se pa mi nikakor ne ogrevamo. Najbolj še nam ugaja stališče, katero je v tem zavzel poslanec Hribar. Nekateri drugi poslanci so pa kaj čudne uloge igrali. Nedavno so se nauduševali za občno in jednako volilno pravico, sedaj so pa proti njej. Naravnost čudimo se nekaterim gospodom, da imajo tak strah pred tem, da bi delavci volili v sedanjih volilnih skupinah, dočim o svojem času v mestnem zboru jim niti Taaffe-jeva volilna reforma ni zadoščala, temveč so kar hoteli imeti jednako občno volilno pravico. Spoštovanja razsodnih ljudij si s tem gotovo niso pridobili. Iz oportunitete se da pač opravičevati sklep deželnega zbora, češ, naj se vsaj to dovoli, če se kaj boljšega, kaj bolj demokratičnega doseči ne da, a pobijati občno in jednako volilno pravico, pa vendar ne gre, če se je kdo morda nedavno še ogreval za njo. Sploh je pa na nas dotična seja naredila vtis, da so poslanci sploh jako nejasni glede volilne reforme, da se sploh niso s tem toliko važnim vprašanjem še toliko pečali, kolikor bi bilo želeti od ljudij, ki delujejo v javnosti. Jedino baron Schwegel je s svojimi predlogi pač pokazal, da vse vprašanje jako dobro ume, in tudi ve, kaj hoče, seveda s svojega nemškoliberalnega stališča. Gospod Klun je pa v deželnem zboru v jako dolgočasnem govoru razkladal, kako na Dunaji gospodje poslanci hodijo okrog volilne reforme, kakor mačka okrog vrele kaše. Pri tem je pa pripovedoval, kako delavci malo državnih bremen nosijo in celo prišel do grozno bedaste trditve, da še gospodarji zanje indirektni davek plačujejo, kar je nekoč razkladal jako nerazsodnim gornjeavstrijskim kmetom gosp. dr. Ebenhoch. Vprašati pač moramo gospoda Kluna, če morda ne ve, da delavci z delom pripomorejo gospodarjem, da plačajo ne le posredne, temveč tudi neposredne davke.

Državni zbor se je začel v torek. V prvi seji ni bilo italijanskih poslancev, da jim ni treba izrekati sožalja vsled smrti nadvojvode Albrehta. Tukaj se je pokazalo, kakšni Avstrijci so tisti ljudje, katere varuje koalicija v avstrijskem Primorji in katero tako podpira in boža vlada. Radovedni smo, če bode vlada Italijane še podpirala pri volitvah v Istri, ali so jej pa že razni dogodki odprli oči.

Kardinal Schönborn je bil te dni v Rimu. Govori se, da je šel papežu razkladat, da krščanski socialisti na Dunaji niso dobri katoličanje, in da naj se v bodoče ne pošilja papežev blagoslova njih shodom. Tako hočejo vedeti liberalni listi.

Poljaki v Nemčiji. — V berolinskem državnem zboru so minole dni poljski zastopniki zahtevali od vlade, naj ta kaj ukrene proti društvu za razširjanje nemštva v iztočnih pokrajinah. Znano je namreč, kako surovo imenovano društvo pod zaščito vlade zatira Poljake in kako brezobzirno ponemčuje slovanske kraje. Na to zahtevo poljskih poslancev je odgovoril minister za notranje stvari Köller nasprotno: Minister odbija najodločneje te zahteve in izjavlja, da država nikoga ne na pada, pač pa da nasprotno poljski časopisi hujskajo proti nemštvu. Narodni ponos zahteva, da vsaki Nemec razširja nemštvo v vzhodnih pokrajinah. Poljaki naj se združijo z Nemci v složno delo. Tej izjavi ministrom sledilo je burno odobra-

vanje. — Prav s kakoršnimi nasprotniki imajo se boriti avstrijski Slovani, s takimi imajo opraviti Slovani v Nemčiji. Tudi pri nas, če zahtevamo od Nemcev oziroma Lahov pravico napram sebi, očita se nam, da hujskamo in kliče se „narodni ponos“ na pomoč, ki naj naše opravičene zahteve odločno odbije. Vse to, kar se je zgodilo Poljakom v nemškem državnem zboru, to smo specijelno Slovenci doživeli prav zadnji čas v Istri, Trstu, Gorici, Celovci in Gradci. Nasprotniki Slovanov so povsod enaki.

Vatikan. — Kakor je znano, prizadeva se sedanji papež Leo XIII mnogo, da bi pravoslavno cerkev zjedini s katoliško. Mnogo je pa sv. Očetu tudi na tem, da bi anglikansko cerkev pridobil za katoliško. Ravno sedaj se poroča angleškemu listom iz Rima, da je papež naročil kardinalu Vaughan-u, da naj napravi obširno pismeno poročilo o razmerji anglikanske cerkve proti katoliški. Kardinal se baje že bavi s tem poročilom, v katerem bo navedel vse vzroke za in proti in če je sploh upanje na združitev anglikanske cerkve s katoliško. Papež bo o zadevi vprašal tudi druge katoliške škofe, redovnike in lajke. Iz vsega tega zopet odseva prevelika skrb papeževa za razširjanje sv. katoliške cerkve in za združitev drugih ver z edino pravo katoliško.

Azija. — Koliki so uspehi Japoncev v vojni proti Kitajcem, to spričuje predobro nastopni izkaz, karerega je prinesel neki japonski list. Od početka vojne, ko se je namreč izkrcala japonska vojska v Koreji pa do 20. januarja t. l. bilo je mej Kitajci in Japonci 17 večjih bitk, katere so vse dobili Japonci. Japoncev je padlo 418, ranjenih je bilo 1865; Kitajcev je padlo 5620, ranjenih je bilo 9500. Japonci so ujeli 1164 Kitajcev; vzeli so sovražniku 507 topov, 7400 pušk, streljiva vrednega 12½ milijona frankov, 2 zalogi živeža vredni 5 milijonov, 268 konj, 3326 šotorov, 21 ladij, 2 vojne ladije in raznega blaga vrednega 36 milijonov frankov. — Poroča se, da so Japonci sklenili ne prej sklepati miru z Kitajci, da dobe v svojo last tndi Penking, glavno mesto Kitajskega.

Obrtnija.

Slovensko posojilništvo.

Spisal Ivan Lapanje.

(Dalje.)

„Raiffeisena“ imenujejo očeta malih nemških posojilnic. Raiffeisen je bil rojen kot protestant na Nemškem, nekje ob Renn blizu Koblenca leta 1818. Bil je upravni uradnik. V tistih krajih, kjer je v mladih letih (1847—1850) služil, je bila takrat velika beda in lakota mej prostim ljudstvom. Da bi revnemu narodu pomagal, osnoval je bil najprvo konsumno društvo z vzajemnim poroštvom, ki je svojim članom živila po ceni preskrbovalo, n. pr. kruh, krompir; imelo je svojo pekarijo, preskrbovalo ljudstvu tudi dobro seme itd. Kljub temu je zapazil Raiffeisen, da bode ljudstvu šele potem pomagano, če bode dobilo po ceni denar na posodo, ker ga oderuhi preveč stiskajo, zlasti pri živinski kupčiji in sprejemanji živine v rejo. Zato je začel ljudem v tistih krajih posojilnice snovati. Njega je vodila prava krščanska ljubezen do bližnjega, kateremu je hotel z denarnimi zavodi pomagati. Njegov namen je bil v prvi vrsti, s podukom na člane in izposojevalce vplivati, torej poboljšati ga najprvo v нравstvenem obziru.